

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 117/08-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti K., s. r. o., K, a Ing. V. K., K., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v súvislosti s výmazom tejto spoločnosti z obchodného registra, ako aj jeho uzneseniami sp. zn. Sro 41/V z 2. apríla 2003 a č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03 z 9. júla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti K., s. r. o., a Ing. V. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2007 doručená sťažnosť spoločnosti K., s. r. o., K. (ďalej aj „sťažovateľka“ a „K.“), a Ing. V. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v súvislosti s výmazom tejto spoločnosti z obchodného registra, ako aj jeho uzneseniami sp. zn. Sro 41/V z 2. apríla 2003 a č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03 z 9. júla 2007.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

«Predmetom tejto sťažnosti je nezákonný výmaz Sťažovateľky č. 1 z Obchodného registra, na podklade neprávoplatného rozhodnutia registrového súdu. Sťažovateľka č. 1 teda už nejestvuje, pričom táto sťažnosť by mala viesť k náprave jej porušených práv. (...)

Nakoľko Sťažovateľka č. 1 v čase podávania tejto sťažnosti objektívne nejestvuje, z dôvodu právnej istoty podáva za Sťažovateľku č. 1 túto sťažnosť aj jej konateľ, Sťažovateľ č. 2. Sťažovateľ č. 3 podáva túto sťažnosť sám za seba, ako fyzická osoba. (...)

V r. 1996 zažalovala Č. a. s. na Krajskom súde v Košiciach svoje pohľadávky proti Sťažovateľke č. 1. (...) Neskôr, pred rozhodnutím nezávislého súdu vo veciach podaných žalôb, podala Č. a. s. z dôvodu tých istých sporných a zažalovaných pohľadávok návrh na vyhlásenie konkurzu na Sťažovateľku č. 1.

Aj napriek tomu, že ani o jednej zo žalôb nebolo rozhodnuté a teda navrhovateľ konkurzu nebol osobou oprávnenou na podanie takéhoto návrhu, nakoľko nebol schopný preukázať existenciu svojej nespornej pohľadávky, Krajský súd Košice, v rozpore s ust. § 4 ZKV tento konkurz vyhlásil uznesením zo dňa 20. 2. 1998, č. k. 1K 256/96-16. Za správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená JUDr. I. S., K.

Na návrh správkyne konkurznej podstaty zo dňa 13. 9. 1999 (príloha č. S283), súd zrušil konkurz uznesením zo dňa 12. 1. 2000, č. k. 1K 256/96-31 (S280).

Okresný súd Košice I, ako súd registrový, uznesením zo dňa 2.2.2000 zosúladiť novovzniknutý stav faktický so stavom právnym (S281).

Zrušením konkurzu odpadla prekážka pokračovania konaní na podklade žalôb Č. a. s. a v niektorých prípadoch nezávislé súdy v konaniach pokračovali.

V konaní 5 Cb 1504/02 súd v r. 2003 uložil žalobcovi sprístupniť Sťažovateľke 1 časť svojho účtovníctva a doručiť súdu zápis o jednaní o súdom položenej otázke. Žalobca túto

výzvu súdu ignoroval a namiesto toho sa obrátil na registrový súd s podnetom na výmaz Sťažovateľky 1 z OR. Okresný súd Košice I tomuto podnetu vyhovel a uznesením zo dňa 2. 4. 2003 (S17) zahájil konanie o zmene zápisu v OR u Sťažovateľky 1. Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

Uznesením zo dňa 9. 7. 2007, č. k. Sro 41/V-85; 31 Zpz 387/03 Okresný súd Košice I povolil výmaz Sťažovateľky 1 z OR (S794). Toto uznesenie bolo právnenému zástupcovi Sťažovateľky 1 doručené dňa 24. 9. 2007, pričom z poučenia vyplýva, že proti uzneseniu je možné v 15-dňovej lehote podať odvolanie.

K faktickému výmazu Sťažovateľky 1 z OR došlo dňa 17. 9. 2007, teda 7 dní pred doručením uznesenia o povolení výmazu (internetový výpis K. s. r. o. z OR).

Nejestvujúca Sťažovateľka 1 podala z dôvodu právnej istoty podaním zo dňa 9. 10. 2007 proti doručenému uzneseniu odvolanie, v zmysle poučenia súdom (S795). (...)

Sťažovateľka 1 a Sťažovateľ 2 namietajú porušenie základného práva Sťažovateľky 1 podľa čl. 46(1) Ústavy SR a ľudského práva a základnej slobody Sťažovateľky 1 podľa čl. 6(1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

Podľa poučenia v uznesení o povolení výmazu, je proti doručenému uzneseniu prípustný opravný prostriedok - odvolanie. Toto uznesenie bolo právnenému zástupcovi Sťažovateľky 1 doručené dňa 24. 9. 2007. Avšak, k jej výmazu z obchodného registra došlo ešte pred jeho doručením, dňa 17. 9. 2007. Podľa §68(1) ObZ tak Sťažovateľka 1 zanikla na základe neprávoplatného uznesenia registrového súdu a to skôr, než bolo príslušné rozhodnutie jej právnenému zástupcovi vôbec doručené.

Aj keď sa Sťažovateľka 1 proti doručenému uzneseniu odvolala, toto odvolanie nemožno považovať za účinný a efektívny prostriedok nápravy poskytujúci rozumný výhľad na úspech, nakoľko odvolanie podával už nejestvujúci, zaniknutý subjekt práva a teda, ako keby ani nebolo bývalo podané. (...)

Postupom súdu došlo k porušeniu práva na súdnu a inú ochranu Sťažovateľky 1 aj v tom, že jej bolo znemožnené uplatnenie jej práva na súdnu ochranu v sporoch, iniciovaných subjektom, ktorý pred rozhodnutím nezávislého súdu o podaných žalobách, podal návrh na vyhlásenie konkurzu a tento bol súdom vyhlásený aj bez preukázania deklarovaného nároku navrhovateľom; po zrušení konkurzu, kedy odpadla prekážka pokračovania v predmetných konaniach a vo veciach niektorých žalôb podaných

navrhovateľom konkurzu sa ďalej konalo, súd svojim postupom znemožnil účinnú a efektívnu obranu Sťažovateľky 1, kedy neumožnil ukončenie vedených sporov právoplatným meritórnym rozhodnutím nezávislého súdu aj keď nesporne mohol. (...)

Situácia je o to vážnejšia, že po zrušení konkurzu na Sťažovateľku 1, registrový súd vo veci konal a zosúladiť stav faktický so stavom zápisu, kedy uznesenie o zrušení konkurzu posúdil rovnako ako sťažovatelia, teda ako rozhodnutie, ktoré nevedie k jej zákonnému výmazu z OR. Príslušnú zmenu vykonal Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 2. 2. 2000, č. k. Sro 41/V; Zpz 141/Sro/2000. Až s odstupom času, kedy v pokračujúcom konaní s navrhovateľom konkurzu (5 Cb 1504/02, predtým 7 Cb 1506/96) súd uložil navrhovateľovi sprístupniť Sťažovateľke 1 časť svojho účtovníctva, tento sa namiesto toho obrátil na registrový súd s podnetom na výmaz Sťažovateľky 1 z OR. Registrový súd tejto „objednávke“ vyhovel. Navrhovateľ v spore sa vyhol povinnosti preukázať svoj údajný nárok, ktorý v spolupráci s Krajským súdom Košice zneužil aj na vyhlásenie konkurzu na Sťažovateľku 1 a v spolupráci s Okresným súdom Košice I zablokoval možnosť Sťažovateľky 1 preukázať svoje právo v sporoch, kvôli ktorým na ňu bol vyhlásený konkurz a domáhať sa následne náhrady spôsobených škôd. (...)

Prakticky je totiž dosiahnuteľné, že na základe prostého deklarovania fiktívneho nároku, bez nutnosti preukázania jeho objektívnej existencie, je možné zlikvidovať ľubovoľný subjekt bez toho, aby sa tento mohol proti takémuto nároku a postupu účinne brániť a ubrániť. (...)

Za tejto situácie nemal súd konanie o výmaze vôbec začínať a v prípade pochybností, mal vykonať ďalšie dôkazy smerujúce k zisteniu dôvodu zrušenia konkurzu a k zisteniu skutočného majetkového stavu Sťažovateľky 1. Z návrhu správkyne KP na zrušenie konkurzu totiž vyplýva, že v účtovníctve Sťažovateľky 1 sú aktíva v podobe pohľadávok vo výške presahujúcej 117 mil. Sk. Nedostatok majetku teda vôbec neprichádza do úvahy, nakoľko tieto pohľadávky by v súlade s ust. §44 (1d) ZKV museli byť najprv z konkurznej podstaty vylúčené. (...)

Sťažovateľka 1 a Sťažovateľ 2 namietajú porušenie základného práva Sťažovateľky 1 na opravný prostriedok podľa čl. 46(1) Ústavy SR a ľudského práva a základnej slobody Sťažovateľky 1 podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

Uznesením 1K 256/96-31 zrušil konkurzný súd konkurz na Sťažovateľku 1. Súdom

uvedené dôvody pochopili sťažovatelia ako dôvody nenaplnenosti predpokladov pre konkurz. Každopádne však, proti výroku tohto uznesenia nemali sťažovatelia námietky. Podľa §202(4) OSP odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. V danom prípade je však uznesenie o zrušení konkurzu takým rozhodnutím, z ktorého sa odvíjajú rozdielne právne dôsledky nielen na základe výroku rozhodnutia, ale aj, a v tomto prípade predovšetkým, na základe uvedených dôvodov, zrušenie podľa §44(1a) ZKV - úpadca pokračuje v činnosti so zachovaním práva domáhať sa práv v pokračujúcich aktívnych aj pasívnych sporoch; zrušenie podľa §44(1d) ZKV - obligatórne zrušenie úpadcu bez likvidácie. Ani proti uzneseniu o zahájení konania o zmene zápisu v OR nie je odvolanie prípustné. Jediný dostupný opravný prostriedok je odvolanie proti uzneseniu o povolení zmeny zápisu/výmazu, ku ktorému však súd pristúpil pred doručením tohto uznesenia Sťažovateľke 1, čím ju pripravil o jediný účinný a efektívny prostriedok nápravy. (...)

Sťažovatelia 1,2 a 3 namietajú, že postupom a rozhodnutím súdu došlo k porušeniu ich základného práva vlastniť majetok a poberať pozitívne plýnúce z tohto vlastníctva, v súlade s čl. 20(1) Ústavy SR a ekvivalentného ľudského práva a základnej slobody podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru. (...)

Je nesporné, že správkyňa konkurznému súdu potvrdila existenciu majetku Sťažovateľky 1 v sume cca 117 mil. Sk. Žiaden súd pred zrušením konkurzu tento majetok z konkurznej podstaty nevylúčil. Subjektívny názor správkyne, že sa jedná o pohľadávky fiktívne, nebol potvrdený žiadnym rozhodnutím súdu. Registrový súd rozhodol o vymazaní Sťažovateľky 1 z OR bez likvidácie, čím bola Sťažovateľka 1 o tento svoj majetok nezákonne pripravená spôsobom, ktorý zákon nepripúšťa. (...)

Sťažovatelia 1, 2 a 3 namietajú, že postupom a rozhodnutím súdu došlo k porušeniu ich základného práva na opravný prostriedok, v súlade s čl. 46(1) Ústavy SR a ekvivalentného ľudského práva a základnej slobody podľa čl. 13 Dohovoru.

K ochrane svojho majetku, o ktorý prišli sťažovatelia postupom a rozhodnutím namietaným v predchádzajúcom odstavci, nemali k dispozícii žiaden účinný a efektívny opravný prostriedok, ktorým by bolo možné čo i len teoreticky dospieť k ochrane tohto majetku napadnutého namietaným postupom a rozhodnutím. (...)

S odkazom na vyššie uvedené sťažovatelia udávajú, že o tom, či namietaným postupom a rozhodnutím Okresného súdu Košice I boli alebo neboli porušené ich základné

práva a ľudské práva a základné slobody, môže objektívne rozhodnúť iba Ústavný súd SR s tým, že súčasne môže napadnuté uznesenie zrušiť a rozhodnúť o priznaní finančnej kompenzácie sťažovateľom. (...)

Vzhľadom na vyššie uvedené, navrhujú sťažovatelia, aby Ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„Výmazom spoločnosti K. s. r. o. K., z obchodného registra Okresného súdu Košice I, bez právoplatného rozhodnutia súdu o výmaze, došlo Okresným súdom Košice I k porušeniu základných práv a ľudských práv a základných slobôd spoločnosti K. s. r. o. K. podľa čl. 20(1) a čl. 46(1) Ústavy SR v spojení s čl. 2(2) Ústavy SR, čl. 6(1) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Výmazom spoločnosti K. s. r. o. K., z obchodného registra Okresného súdu Košice I, bez právoplatného rozhodnutia súdu o výmaze, došlo Okresným súdom Košice I k porušeniu základných práv a ľudských práv a základných slobôd Ing. V. K. K., podľa čl. 20(1) Ústavy SR v spojení s čl. 2(2) Ústavy SR, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 9. 7. 2007, č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03, ktorým súd povolil výmaz spoločnosti K. s. r. o. K. z obchodného registra Okresného súdu Košice I, došlo k porušeniu základných práv a ľudských práv a základných slobôd spoločnosti K. s. r. o. K. podľa čl. 20(1) a 46(1) Ústavy SR v spojení s čl. 2(2) Ústavy SR, čl. 6(1) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 9. 7. 2007, č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03, ktorým súd povolil výmaz spoločnosti K. s. r. o. K. z obchodného registra Okresného súdu Košice I, došlo k porušeniu základných práv a ľudských práv a základných slobôd Ing. V. K. K. podľa čl. 20(1) Ústavy SR v spojení s čl. 2(2) Ústavy SR, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Ústavný súd SR nariaďuje Okresnému súdu Košice I, aby v obchodnom registri v odd. Sro vo vložke č. 41 pri obchodnom mene K. s. r. o. K. (...), obnovil zápis všetkých právnych skutočností do stavu platného ku dňu 16. 9. 2007.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 9. 7. 2007, č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03, zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 2. 4. 2003, č. k. Sro 41/V.

Okresný súd Košice I je povinný zaplatiť spoločnosti K. s. r. o. K. za ujmy nemajetkovej povahy primerané finančné zadosťučinenie vo výške 12 332 183,- Sk, ako aj trovy konania a trovy právneho zastúpenia, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu“.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky a sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť

aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predtým, než ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľky a sťažovateľa, riešil otázku, ktorý subjekt je oprávnený namietat' porušenie uvedených práv postupom a rozhodnutiami okresného súdu súvisiacimi s výmazom K. z obchodného registra.

Podľa § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka (...) Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca. Podľa odseku 2 tejto právnej normy ustanovenia tohto zákona o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa.

Podľa § 133 ods. 1 Obchodného zákonníka štatutárnym orgánom spoločnosti je jeden alebo viac konateľov. Ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý z nich samostatne, ak spoločenská zmluva neurčuje inak. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia konateľom spoločnosti môže byť len fyzická osoba.

Z uvedeného vyplýva, že konaním spoločnosti, v tomto prípade sťažovateľky (K.), je konanie jej štatutárneho orgánu (konateľa), ktorým je v namietanom prípade sťažovateľ. Určenie okruhu účastníkov v konaní vo veciach obchodného registra nie je jednoznačné, ale možno konštatovať, že sú nimi navrhovateľ zápisu a osoba, ktorá ma zákonom predpokladaný hmotnoprávny vzťah k predmetu konania a zápisu. V namietanej veci išlo o výmaz K. z obchodného registra, čo sa nepochybne dotklo samotnej spoločnosti, ale aj jej konateľa, ktorý ako konateľ bol v obchodnom registri zapísaný. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ustálil, že osobou oprávnenou podať sťažnosť ústavnému súdu je sťažovateľka (K.), ale aj sťažovateľ ako jej konateľ. Keďže sťažovateľ ako konateľ spoločnosti je osobou totožnou so sťažovateľom, ktorý sťažnosť podal vo svojom mene ako fyzická osoba, ústavný súd nepovažoval za potrebné rozhodnúť o odmietnutí sťažnosti v tejto časti ako podanej neoprávnenou osobou. Ústavný súd vychádzal z toho, že sťažnosť

podala sťažovateľka ako spoločnosť, ktorej sa výmaz z obchodného registra dotýka, ale aj sťažovateľ ako fyzická osoba, ktorý ako jej štatutárny orgán v jej mene konal.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka a sťažovateľ namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením okresného súdu č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03 z 9. júla 2007 v súvislosti s výmazom K. z obchodného registra, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd zistil, že namietaným uznesením č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03 z 9. júla 2007 okresný súd rozhodol: „*v obchodnom registri v odd. Sro vo vložke číslo 41/V pri: Obchodné meno: K. s. r. o. K. (...) povoľuje sa vykonať tento zápis: Zapisuje sa: Ďalšie právne skutočnosti: Súd povoľuje výmaz v obchodnom registri v odd. Sro vo vložke č. 41 pri: Obchodné meno: K. s. r. o. K. (...) ako aj všetkých ďalších právnych skutočností zapísaných v uvedenej vložke na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 K 256/96-31 zo dňa 12. 1. 2000 právoplatného dňa 23. 11. 2000 o zrušení konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu*“.

Podľa poučenia obsiahnutého v namietanom rozhodnutí bolo možné proti nemu podať odvolanie. Ústavný súd zistil, čo napokon potvrdila aj sťažovateľka, že proti tomuto rozhodnutiu podala 9. októbra 2007 odvolanie. V čase podania sťažnosti nebolo o podanom opravnom prostriedku rozhodnuté. O odvolaní však rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 1 Cob 96/2007 z 31. januára 2008 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Napadnuté uznesenie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 17. marca 2008.

Keďže sťažovateľka a sťažovateľ namietali porušenie svojich práv len postupom a rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) uplatnil svoju právomoc len vo vzťahu k takto nastoleným námietkam.

Ústavný súd konštatuje, že v čase podania sťažnosti už neexistovala spoločnosť K., s. r. o., ani Ing. V. K., pretože spoločnosť bola v likvidácii, a tak bola aj zapísaná v obchodnom registri s tým, že jej štatutárnym orgánom bol likvidátor.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že fyzická osoba alebo právnická osoba môže uplatniť námietku porušenia svojich základných práv a slobôd, v danom prípade sa vyžaduje, aby boli vo vzťahu s účastníkmi konania (II. ÚS 191/04), v opačnom prípade fyzická osoba alebo právnická osoba nie sú oprávnenou osobou.

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka a sťažovateľ namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu sp. zn. Sro 41/V z 2. apríla 2003.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (napr. I. ÚS 22/02, III. ÚS 187/06, III. ÚS 121/07).

V tejto súvislosti ústavný súd zistil, že namietané uznesenie okresného súdu z 2. apríla 2003, proti ktorému odvolanie nebolo prípustné, nadobudlo právoplatnosť 25. apríla 2003.

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum právoplatnosti uvedeného rozhodnutia (25. apríl 2003), ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (21. november 2007), ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 315/05, III. ÚS 215/06). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ a sťažovateľka namietali aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu č. k. Sro 41/V-85, 31 Zpz 387/03 z 9. júla 2007 v súvislosti s výmazom K. z obchodného registra.

Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že odôvodnenie sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru nebolo formulované zreteľne, ale vzhľadom na ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde pri prerokovaní tejto časti sťažnosti vychádzal z toho, ako boli námietky sťažovateľky a sťažovateľa premietnuté do petitu, ktorý tvorí východisko na rozhodnutie ústavného súdu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vychádza aj judikatúra ústavného súdu, vyplýva, že čl. 13 dohovoru priznáva fyzickým osobám a právnickým osobám procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených

dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. marca 1983, III. ÚS 38/05).

Je nepochybné, že proti namietanému uzneseniu okresného súdu mala sťažovateľka a sťažovateľ právo podať odvolanie. Z obsahu sťažnosti vyplýva, čo napokon zistil aj ústavný súd, že proti danému uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Cob 96/2007 z 31. januára 2008 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V tejto súvislosti treba konštatovať, že odvolacie konanie, ktorého iniciovanie záviselo od vôle účastníkov konania, sa uskutočnilo a jeho výsledkom bolo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý rozhodnutie okresného súdu v rámci tohto procesu preskúmal. Skutočnosť, že krajský súd nerozhodol podľa očakávaní a predstáv sťažovateľky a sťažovateľa, nie je dôvodom na vyslovenie porušenia čl. 13 dohovoru (obdobne III. ÚS 321/06).

Podľa súčasnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a uznesením okresného súdu a namietaným porušením práva podľa čl. 13 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo právne irelevantné zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky a sťažovateľa nastolenými v sťažnosti, ako aj ich žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2008